ԹԻՒ 269 ՎԵՑԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 1875 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 21

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

ԳԱԶԱԹԱԿԱՆ

ԼՐԱԳԻՐ

Ամեն ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ օրերը կը հրատարակուի: Պօյսոյ համար 30 բառց գինն է 2 արծաթ Մէճիտ կանխիկ. բղպատարութեան ծախքը բաժանորդաց վրայ. իսկ գառառաց համար 2 1/2 արծաթ Մէճիտ: Ծանուցման տողը 2 գրշ:

Գառառաց բղպատարի ծախքը բաժանորդաց չ'վերաբերիր:

Լրագրոյս վերաբերեալ որ եւ է գրութիւն ուղղելի առ Տնօրէն. Խմբագիր Մ. Ե. Մելիքեան ի կ. Պօլիս Ջիւմպիւլիւ խան վերնայարկ թիւ 10:

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՆԱՍՏԻՐԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ջմիւռնիոյ լանդրոյն առթիւ մեր ըրած դուշակութիւնքը հետզհետէ կը կատարուին: Ջմիւռնիայէն հոկտ. 18 թուով նամակ մը հետեւեալ դէպքը կը հաղորդէ մեզ:

« Տեղւոյս Ազգ. խնդիրը չը լուծուիր, ինչպէս որ բացայայտ է, մինչեւ որ Սպարթալեան չի քաշուի բոլորովին, որ առեն միայն ազգը խաղաղութիւն ու հանդարտութիւն պիտի գտնէ:

« Ամսոյս 10 շաբաթ իրիկուան դէմ տեղւոյս կուսակալին բացակայութեան իրեն փոխանորդ տէֆտէրտար էֆէնտիէն Թադրիր մը կուգայ ֆաղ. ժողովէն որ պէտէլիէի տուրքերուն համար յանձնաժողով մը կարգուի, առ որ ֆաղ. ժողովի կողմէ ի պատասխանի Թադրիր մը կը գրուի, որուն ահաւասիկ կէտ առ կէտ թարգմանութիւնը.

վսեմափայլ տէր

« Ձեր վսեմութիւնը հոկտ. 8 թուա-
« կանաւ մեզ կիմացունէ որ պէտէլա-
« թը ասքերկիէի ունեցած պարտ-
« քերնուս համար յանձնաժողով մը
« կազմուի. բայց այս պէտէլաթը աս-
« քերկիէի պագըչէներուն բոլոր հա-
« շիւները մեր Ազգ. տեսրակներուն
« մէջ են ու նոյն տեսրակներն ալ ա-
« միս մը առաջ փավ վէֆէլէի ընդ
« քանի մը անձինք յանդգնեցան ա-
« ռաջնորդարան կոխել, ազգային դի-
« ւանատան դուռը կոտրելով մէջի
« տեսրակները առնել ու մալիֆա-
« թուրաճի էֆէնտիին Սպարթալը ցա-
« կոր էֆէնտիին մաղաղան տանիլ
« ղրկս սեպտ. 13 թուականով ձեր
« վսեմութեան իմացուցած էինք որ
« տեսրակները մեզ յանձնուին ու
« պէտք եղած պատիժը տրուի.
« դարձեալ նոյն թուականով կ. Պօլ-
« սոյ մեր ամեն. Սրբազան Պատրի-
« արքն ալ նոյն իմաստով ու տես-
« րակները անմիջապէս յանձնուելու
« համար հեռագրած էր ձեր վսե-
« մութեան ու քանի անգամ որ ներ-
« կայացանք ձեր վսեմութեան աես-
« րակները առնելու մասին, չի կրցանք
« յաջողիլ չը դիտեմք ինչ պատճառաւ,
« որք մինչ ցայսօր Սպարթալը ցա-
« կոր էֆէնտիին մաղաղան կը դըս-
« նուին: եթէ վերոյիշեալ տեսրակ-
« ները ազգին չի յանձնուին ու այն
« մարդիկներուն ալ պէտք եղած պա-
« տիժը չի տրուի, անտարակոյս գարձ-
« եալ այսպիսի գործք մը ընելու պիտի
« յանդգնին որն որ ամենեւին լաւած
« բան չէ: Ուստի այս պէտէլաթը
« ասքերկիէին հաւաքումը ուրիշ բա-
« նակաւ անտերունչ և անպաշտ-
պան խղճալի Հայ ժողովուրդը տա-
բապայման կ'հարստահարուին կ'նեղ-
ուին կ'ղրկուին կ'ճնշուին ի հին ա-
ւուրց բռնակալաց արմատէն բու-
սած անագորոյն և անգութ բռնա-
ւորներէն, կ'հեծեծն արտասուօք իյա-
նողորմ տառապանս, ղորս մի առ
մի թուելով հոս կ'դնեմք: Արդարև
ի Խուլի Թելօյէն, ի Պիվան Ապտուլայ
պէյէն և Մահմէտ Ռաշիտէն, ի Հազ-
րոյ գիւղաքաղաք Ուսուֆ պէյէն,
իր եղբայրներէն և իր եղբօր տղա-
ներէն, ի Րիզ գաւառ իրենց պէյե-
րէն, ի Հայնի գիւղաքաղաք Թերը-
քանցի և Տրէպզի աւազակ փիւր-
տերէն, որ անցած տարին երկիցս
գողութեամբ մտան դուցա եկեղե-
ցուն մէջ եկեղեցական թէ արծա-
թեղէն և թէ ոսկեղէն Սրբազան ա-
նօթք և սպասք բոլորովին աւերե-
ցին տարան: Սոյն այս վերոյիշեալ
գաւառաց մէջի բնակեալ խղճալի
ժողովրդոց մեծագոյն մասը ոչ լեզ-
ուաւ խօսիլ գիտեն, և ոչ գրչաւ
գողդբել գիտեն թէ ի Պատրիարքա-
րանն Հայոց, և թէ առ Տիգրանա-
կերտի կառավարութիւնն, այնպէս
յոգիս ապաստան եղեալ և ի լռութիւն
ծայրագոյն և յետին աստիճան հա-
սած թշուառութեանց մէջ տանջ-
եալ կ'տագնապին յերեսաց վերոյիշ-
եալ մի առ մի թուուած անողորմ
բռնաւորաց: Ցիրաւի խղճալի ժողո-
վըրդոց միս և արիւնն ծծած են և
կծծեն, մնացեր է ատոնց չոր և ցա-
մաք ոսկորներն: Եթէ այդպէս մը-
նայ նէ, Հայոց Պատրիարքարանն իր
ուշադրութիւնն չդարձնէ ատոնց
ողորմելի վիճակի վրայ, կարճ միջոց-
ներու մէջ ղայն ևս կփչրեն և փչրե-
լու վրայ են. 1874 թուականաւ խուլ-
վայ գաւառի աղքատիկ ժողովուրդք
բռնաւոր Թէլօյէն կրած բաղմագի-
մի հարստահարութեանց մասին տե-
ղեկագրած էին տեղեկագիր մի ուղ-
ղեալ այդր ի Պատրիարքարանն Հա-
յոց Ս. կարապետի վանուց բարե-
կարգ վանահօր գեր. Մամբրէ Սբր-
բազան Արքեպիսկոսի գրոյն միջո-
ցաւ ի գարման անըմբերելի ցաւոց
իւրեանց, հերուանց ի վեր յիշեալ
գաւառի աղքատիկ և աւուր պարե-
նի կարօտ խղճալի ժողովուրդք տա-
կաւին հեծեծանօք դէտակն կալ-
եալ կ'սպասեն ազատուիլ փրկուիլ
խուրխայ գաւառի մէջ որջացող հա-
րբստահարիչ և բռնաբարիչ Թէլօյի
կեղքիչ ճիրաններէն, որով և իսկ մի-
ջոցօք նաև չնորհիւ և խնամակալու-
թեամբ Ամեն. Սրբազան Պատրիարք

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

Ցարդ ծանօթ եղած հայկական հարցի պատմութեան մասին գրուած գրքերը, որոնք մեծ մասամբ ներկայացնում են միայն դիւանագիտական բանակցութիւնների պատմութիւնը, ոչ բաւարար լոյս են սփռում հարցի ծագման, զարգացման եւ լուծման ներքին պատճառների վրայ։ Ուստի ցանկալի է, որ հայ պատմագրութիւնը ձեռնարկի հայկական հարցի պատմութեան ուսումնասիրութեան։ Այդ ուղղութեամբ առաջին քայլերը կատարել է Ռուբէն Դարբինեանը, որի «Հայկական հարցի պատմութիւնը» (Ա. հատոր, Կ. Պոլիս, 1912) ընդգրկում է 1876 թուականի Կ. Պոլսի կոնֆերանսի պատմութիւնը։ Հեղինակը ցոյց է տալիս, որ հայկական հարցը ծագել է ոչ թէ 1876 թուականին, այլ շատ աւելի վաղ, երբ Թուրքիան սկսել է կորցնել իր նուաճած երկրները։ Հարցի ծագման պատճառները հեղինակը տեսնում է Թուրքիայի ներքին կեանքի մէջ։ Հարցի զարգացման ընթացքը նա բաժանում է երեք շրջանների։ Առաջին շրջանը տեւել է 1774 թուականից մինչեւ 1856 թուականը։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայացել է որպէս Թուրքիայի ներքին կեանքի հարց։ Երկրորդ շրջանը տեւել է 1856 թուականից մինչեւ 1878 թուականը։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայացել է որպէս Թուրքիայի արտաքին կեանքի հարց։ Երրորդ շրջանը սկսուել է 1878 թուականից եւ տեւում է մինչեւ մեր օրերը։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայացել է որպէս միջազգային հարց։ Հեղինակը ցոյց է տալիս, որ հայկական հարցի ծագման պատճառները պէտք է փնտրել Թուրքիայի ներքին կեանքի մէջ։ Հարցի զարգացման ընթացքը նա բաժանում է երեք շրջանների։ Առաջին շրջանը տեւել է 1774 թուականից մինչեւ 1856 թուականը։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայացել է որպէս Թուրքիայի ներքին կեանքի հարց։ Երկրորդ շրջանը տեւել է 1856 թուականից մինչեւ 1878 թուականը։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայացել է որպէս Թուրքիայի արտաքին կեանքի հարց։ Երրորդ շրջանը սկսուել է 1878 թուականից եւ տեւում է մինչեւ մեր օրերը։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայացել է որպէս միջազգային հարց։

Հեղինակը ցոյց է տալիս, որ հայկական հարցի ծագման պատճառները պէտք է փնտրել Թուրքիայի ներքին կեանքի մէջ։ Հարցի զարգացման ընթացքը նա բաժանում է երեք շրջանների։ Առաջին շրջանը տեւել է 1774 թուականից մինչեւ 1856 թուականը։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայացել է որպէս Թուրքիայի ներքին կեանքի հարց։ Երկրորդ շրջանը տեւել է 1856 թուականից մինչեւ 1878 թուականը։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայացել է որպէս Թուրքիայի արտաքին կեանքի հարց։ Երրորդ շրջանը սկսուել է 1878 թուականից եւ տեւում է մինչեւ մեր օրերը։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայացել է որպէս միջազգային հարց։

Հեղինակը ցոյց է տալիս, որ հայկական հարցի ծագման պատճառները պէտք է փնտրել Թուրքիայի ներքին կեանքի մէջ։ Հարցի զարգացման ընթացքը նա բաժանում է երեք շրջանների։ Առաջին շրջանը տեւել է 1774 թուականից մինչեւ 1856 թուականը։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայացել է որպէս Թուրքիայի ներքին կեանքի հարց։ Երկրորդ շրջանը տեւել է 1856 թուականից մինչեւ 1878 թուականը։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայացել է որպէս Թուրքիայի արտաքին կեանքի հարց։ Երրորդ շրջանը սկսուել է 1878 թուականից եւ տեւում է մինչեւ մեր օրերը։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայացել է որպէս միջազգային հարց։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԻ ՄԱՍԻՆ

Ցարդ ծանօթ եղած հայկական հարցի պատմութեան մասին գրուած գրքերը, որոնք մեծ մասամբ ներկայացնում են միայն դիւանագիտական բանակցութիւնների պատմութիւնը, ոչ բաւարար լոյս են սփռում հարցի ծագման, զարգացման եւ լուծման ներքին պատճառների վրայ։ Ուստի ցանկալի է, որ հայ պատմագրութիւնը ձեռնարկի հայկական հարցի պատմութեան ուսումնասիրութեան։ Այդ ուղղութեամբ առաջին քայլերը կատարել է Ռուբէն Դարբինեանը, որի «Հայկական հարցի պատմութիւնը» (Ա. հատոր, Կ. Պոլիս, 1912) ընդգրկում է 1876 թուականի Կ. Պոլսի կոնֆերանսի պատմութիւնը։ Հեղինակը ցոյց է տալիս, որ հայկական հարցը ծագել է ոչ թէ 1876 թուականին, այլ շատ աւելի վաղ, երբ Թուրքիան սկսել է կորցնել իր նուաճած երկրները։ Հարցի ծագման պատճառները հեղինակը տեսնում է միայն Թուրքիայի ներքին կեանքի մէջ։ Հարցի զարգացման ընթացքը նա բաժանում է երեք շրջանների։ Առաջին շրջանը տեւել է 1774 թուականից մինչեւ 1856 թուականը։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայացել է որպէս Թուրքիայի ներքին կեանքի հարց։ Երկրորդ շրջանը տեւել է 1856 թուականից մինչեւ 1878 թուականը։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայացել է որպէս Թուրքիայի արտաքին կեանքի հարց։ Երրորդ շրջանը սկսուել է 1878 թուականից եւ տեւում է մինչեւ մեր օրերը։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայացել է որպէս միջազգային հարց։

Հեղինակը ցոյց է տալիս, որ հայկական հարցի ծագման պատճառները պէտք է փնտրել Թուրքիայի ներքին կեանքի մէջ։ Հարցի զարգացման ընթացքը նա բաժանում է երեք շրջանների։ Առաջին շրջանը տեւել է 1774 թուականից մինչեւ 1856 թուականը։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայացել է որպէս Թուրքիայի ներքին կեանքի հարց։ Երկրորդ շրջանը տեւել է 1856 թուականից մինչեւ 1878 թուականը։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայացել է որպէս Թուրքիայի արտաքին կեանքի հարց։ Երրորդ շրջանը սկսուել է 1878 թուականից եւ տեւում է մինչեւ մեր օրերը։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայացել է որպէս միջազգային հարց։

Հեղինակը ցոյց է տալիս, որ հայկական հարցի ծագման պատճառները պէտք է փնտրել Թուրքիայի ներքին կեանքի մէջ։ Հարցի զարգացման ընթացքը նա բաժանում է երեք շրջանների։ Առաջին շրջանը տեւել է 1774 թուականից մինչեւ 1856 թուականը։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայացել է որպէս Թուրքիայի ներքին կեանքի հարց։ Երկրորդ շրջանը տեւել է 1856 թուականից մինչեւ 1878 թուականը։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայացել է որպէս Թուրքիայի արտաքին կեանքի հարց։ Երրորդ շրջանը սկսուել է 1878 թուականից եւ տեւում է մինչեւ մեր օրերը։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայացել է որպէս միջազգային հարց։

ՀԳՀՎՍՆ ԴՍՄՈՒ

ՎՄՈՒՆ ՅՂՈՒՆ

Տ. Գաբրիել

Ի դուռն ծերունի Հովհաննէսի ծանօթ մի ազգական եկաւ, ու ինքն ալ ծանօթ մի ազգական հետ ձգած էր, որ ինքզինքը ներկայացուց իբրեւ Ղազարոս Ղազարեան։ Ծերունին ուրախ եղաւ անոնց տեսնելով, ու ներս հրաւիրեց զանոնք։ Ղազարոս Ղազարեան ալ ներս մտաւ, ու ետեւէն ալ ներս մտաւ ուրիշ մարդ մը, որ ինքզինքը ներկայացուց իբրեւ Ղազարոս Ղազարեանի բարեկամ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Հայկական հարցը ներկայիս ամենամեծ հետաքրքրութիւնը կը գրգռէ Եւրոպայի մէջ։ Ամէն կողմ կը խօսուի անոր մասին, ամէն կողմ կը գրուի անոր մասին։ Ամէն կողմ կը ջանան գտնել անոր լուծումը։ Ամէն կողմ կը ջանան գտնել անոր դարմանը։ Ամէն կողմ կը ջանան գտնել անոր դեղը։ Ամէն կողմ կը ջանան գտնել անոր բժիշկը։ Ամէն կողմ կը ջանան գտնել անոր գերեզմանը։

Ամէն կողմ կը ջանան գտնել անոր գերեզմանը։ Ամէն կողմ կը ջանան գտնել անոր դեղը։ Ամէն կողմ կը ջանան գտնել անոր դարմանը։ Ամէն կողմ կը ջանան գտնել անոր լուծումը։ Ամէն կողմ կը խօսուի անոր մասին, ամէն կողմ կը գրուի անոր մասին։ Հայկական հարցը ներկայիս ամենամեծ հետաքրքրութիւնը կը գրգռէ Եւրոպայի մէջ։

Հայկական հարցը ներկայիս ամենամեծ հետաքրքրութիւնը կը գրգռէ Եւրոպայի մէջ։ Ամէն կողմ կը խօսուի անոր մասին, ամէն կողմ կը գրուի անոր մասին։ Ամէն կողմ կը ջանան գտնել անոր լուծումը։ Ամէն կողմ կը ջանան գտնել անոր դարմանը։ Ամէն կողմ կը ջանան գտնել անոր դեղը։ Ամէն կողմ կը ջանան գտնել անոր բժիշկը։ Ամէն կողմ կը ջանան գտնել անոր գերեզմանը։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Հայկական հարցը ներկայիս ամենամեծ հետաքրքրութիւնը կը գրգռէ Եւրոպայի մէջ։ Ամէն կողմ կը խօսուի անոր մասին, ամէն կողմ կը գրուի անոր մասին։ Ամէն կողմ կը ջանան գտնել անոր լուծումը։ Ամէն կողմ կը ջանան գտնել անոր դարմանը։ Ամէն կողմ կը ջանան գտնել անոր դեղը։ Ամէն կողմ կը ջանան գտնել անոր բժիշկը։ Ամէն կողմ կը ջանան գտնել անոր գերեզմանը։

Հայկական հարցը ներկայիս ամենամեծ հետաքրքրութիւնը կը գրգռէ Եւրոպայի մէջ։ Ամէն կողմ կը խօսուի անոր մասին, ամէն կողմ կը գրուի անոր մասին։ Ամէն կողմ կը ջանան գտնել անոր լուծումը։ Ամէն կողմ կը ջանան գտնել անոր դարմանը։ Ամէն կողմ կը ջանան գտնել անոր դեղը։ Ամէն կողմ կը ջանան գտնել անոր բժիշկը։ Ամէն կողմ կը ջանան գտնել անոր գերեզմանը։